

PUGGEHATTEN

PUGGEHATTEN

Skånes Mykologiska Förening

verkar för

- en bättre kännedom om Skånes svampar
- ökade kunskaper om svamparnas betydelse i naturen
- en kartläggning av Skånes funga

Medlemskap

Medlem blir Du genom att betala årsavgiften 125 kr till pg 121034-3 eller bankgironummer 859-8963. Årsavgiften inkluderar tidskriften PUGGEHATTEN, som utkommer med ett antal nummer per år inklusive matrikel. Familjemedlemmar 10 kr per år

Föreningens adresser

Puggehatten – Skånes mykologiska förening, Botaniska museet, Box 117, 221 00 Lund
E-postadress: info@puggehatten.se, Webbplats: www.puggehatten.se

Styrelse

Eva Björnström, Dammstorpsvägen 67A, 212 30 Malmö, 0707-34 16 05

Helena Björnström, studerar på annan ort, 0704-28 43 65

Yui Chomphunut Haglund, Klövervägen 3B, 227 38 Lund, 0707-30 28 45

Bengt Jürs, Gunnebovägen 15, 226 54 Lund, 046-123812, 0709-60 05 55

Mats Karlsson, Vesljunja 2274, 280 22 Vittsjö, 0738-51 51 43

Helena Lindgren, Plåtslagarevägen 3c, 227 30 Lund, 0762 11 11 43

Per Magnuson, Vädensjövägen 239, 261 91 Landskrona, 0418-43 20 15, 0703-35 07 57

Jan Svensson, Skogsgatan 1, 252 30 Helsingborg, 0708-87 25 23

Sigvard Svensson (kassör), Kollegievägen 43, 224 73 Lund, 046-12 73 68, arb.046-222 40 61, 0707-76 33 78

Tony Svensson, Fältvägen 23, 291 39 Kristianstad, 0703-02 54 74

Rebecka Thise, Ebbarpshall 1560, 26876 Kågeröd, 0725-58 51 82

Redaktion

Helena Björnström, se ovan

Dicte Helmersson, Villagatan 24E, 262 32 Ängelholm, 0706-59 22 24

Ulf Olsson, Säflacka 1174, 280 60 Broby, 044-4 80 64, 0708-93 21 89

Ulf Ryde, Plommonvägen 24, 223 55 Lund, 046-211 99 87

Tony Svensson, se ovan

Per Magnuson (redaktör), se ovan

Webb- & Facebook

Helena Björnström, Yui Haglund (webbansvarig), Helena Björnström, Anders Dahlqvist, Ida Andersson & Susanne Hernqvist (Facebook-ansvarig).

Tryck: Beta-Tryck, Tyringe

Copyright för text och bilder: ©Puggehatten, ©Författarna, ©Fotograferna, 2017

Ansvarig utgivare: Sigvard Svensson

Omslagets framsida: Ciboria amentacea, en art som saknar svenskt namn, på engelska kallas den catkin cup, foto, Jan Svensson

Omslag baksida: Stor alrisk, Lactarius lilacinus, foto, Jan Svensson

Program

Maj - December 2017

Generell samlingstid på lördagar är kl 10.00 och tisdagar kl 18.00

Här kommer programmet för sommaren, hösten och vintern. Målen kan ändras och exkursioner ställs in. Senaste informationen finns alltid på hemsidan:
www.puggehatten.se

Det går också att höra av sig till respektive exkursionsansvarig för besked.

Puggehattens programkommitté består av följande personer;

Nils-Otto Nilsson	0703-82 50 04	Yui Chomphunut Haglund	0707-30 28 45
Jan Svensson	0708-87 25 23	Rebecka Thise	0725-58 51 82
Tony Svensson	0703-02 54 74		

Välkomna att följa med på våra exkursioner ut i svampmarkerna.

Kom ihåg: fika (lördagar), svampkorg, svampkniv och kläder efter väder.

Observera att det är upp till deltagarna att dagen före exkursion kontrollera föreningens webbplats och Facebook eller ringa ansvarig för att få besked om slutgiltigt exkursionsmål och samlingsplats. Detta kan ändras beroende på svamptillgång och väderlekssituation.

Vår, sommar och höst 2017

Lör 13 maj – Christinelund *Obs, exkursionen är ändrad*

Christinelund norr om HBG vid Viken där det är mer varierad natur med ädellövskog, slätteräng, våtområden, svag bäckravin och mycket död ved i olika åldrar. Samling vid Allerums kyrka. Ansvarig Jan Svensson 0708-872 523.

Lör 29 juli – Tockabjär, Brösarp

En mindre kanjondal med ädellövskog och död ved. Samling vid Brösarps kyrka. Ansvarig: Tony Svensson 070-302 54 74.

Lör 5 aug – Bokskogen, Torup

Vi letar tidiga matsvampar, bl.a. soppar och kremlor. Kanske kan vi hitta blek kantarell. Samling vid Torups stora P-plats. Ansvariga: Eva Björnström 070-734 16 05 och Helena Lindgren 076-211 11 43.

Lör 12 aug – Pålsjö skog, Helsingborg

Ädellövskog och park där vi förhoppningsvis kan hitta en del tidig svamp. Samling vid P-plats SV om Krematoriet, Christer Boijes väg. Ansvarig: Mats Karlsson 073-851 51 43.

Mån 14 aug – Alnarpsparken

Detta är en lokal vi återkommer till år efter år. Parken verkar alltid kunna bjuda på en del fina fynd. Samling vid Alnarp, parkering nr 3 (Obs! P-skiva behövs), kl. 18.00. Ansvarig: Sigvard Svensson 070-776 33 78.

Lör 19 aug – Övedskloster

Ädelövskog på kalkrik mark. Samling vid P-plats Övedskloster. Ansvarig: Nils-Otto Nilsson 070-382 50 04.

Mån 21 aug – Västra Bosjöklsterhalvön

Ett område med eklandskap och skogsmiljöer där naturreservatet nyligen utvidgats. Samling: Bosjöklsters parkering, kl. 18.00. Ansvarig: Claes Ingvert 070-274 78 41.

Lör 26 aug – Verkaån, norr om Forsemölla

Nyckelbiotop med örtrik ädellövskog längs Verkaån. Samling vid Andrarums kyrka. Ansvarig: Tony Svensson 070-302 54 74.

Mån 28 aug – Knutstorp ekhagar

Hagmark med grov ek. Samling vid Kågeröds kyrka, kl. 18.00. Ansvarig: Jan Svensson 070-887 25 23.

Lör 2 sept – Täppesås naturreservat

Nordsluttning med bokskog. Kanske hinner vi också besöka Hallandsås nordsluttning naturreservat. Samling vid Östra Karups kyrka. Ansvarig: Nils-Otto Nilsson 070-382 50 04.

Sön 3 sept – Svampens Dag

Flera arrangemang ordnas runt om i Skåne. Mer information kommer på vår webbsida under augusti månad och i nästa nummer.

Lör 9 sept – Nyvångsskogen i Fyledalen

Fokus på matsvampar. Men självklart tittar vi även på en del andra svampar. Samling vid Röddinge kyrka. Ansvarig: Joachim Krumlinde 073-931 49 45.

Lör 16 sept – Linneröd, Klippan

Delvis betad bondeskog med gammal tall och gran, några små mossar men också äldre bok/ekskog och blandskog. Samarrangemang med Klippanbygdens Natur. Samling vid Vedby kyrka. Ansvariga: Bengt Hertzman 070-203 59 15 och Inger Persson 070-924 76 73.

Lör 23 sept – Måryds naturreservat

Öppen fäladsmark och skog. Samling vid Södra Sandby kyrka. Ansvariga: Yui Haglund 070 730 28 45 och Helena Lindgren 076-211 11 43.

Fre 29 sept - Sön 1 okt. Inventeringshelg

I år har vi valt att inrikta vår inventeringshelg på Sjöbotrakten, i synnerhet lokaler i Åsums-/Björkaåns dalgång. Basen blir Sövde Äventyrscamp. Alla detaljer är inte klara än men deltagaravgiften kommer att hamna i samma storleksordning som de senaste åren. Det är god vandrarhemsstandard med enkelrumsmöjlighet. Vi behöver lämna besked om antal deltagare och rumsbehov 3 veckor i förväg och sista anmälningsdag är därför 5 september. Mer information kommer att finnas på vår webbsida <puggehatten.se> och i kommande nummer av Puggehatten. Du kan redan nu anmäla dig via epost till föreningens adress <info@puggehatten.se>. Tala om ifall du vill ha enkelrum och matönskemål.

Välkommen!

Sön 1 okt – lör 7 okt Sveriges Mykologiska Förenings mykologivecka

Lör 14 okt – Mamölla och Trollemölla i Segesholmsåns dalgång

Denna dag får vi förstärkning av Svampevennerne från Bornholm. Vi spanar särskilt efter kejsarspindling, som är ansvarsart för Kristianstad kommun. Samling: Degeberga kyrka. Ansvarig Sigvard Svensson 070-776 33 78.

Lör 21 okt – Everöds utmark, Kungsoran

Gammal ogödslad naturbetesmark med bl.a. slättergubbe. Vi gör ett försök att hitta ängssvampar här. Samling vid Svensköps kyrka (sydväst om Tollarp). Ansvarig: Tony Svensson 070-302 54 74.

Lör 28 okt – Kjugekull

En urbergshöjd med öppna fåladsmarker men också barrskog och ädellövskog ned mot Ivösjön. Samling vid Kiaby kyrka. Ansvarig: Mats Karlsson 073-851 51 43.
Lör 11 nov – Hallaböke, Visseltofta. Omväxlande ädellövskog och sumpskog i ett område vid Helge å med flera biotopskydd, nyckelbiotoper och naturvärden. Samling vid Visseltofta kyrka. Ansvarig: Tony Svensson 070-302 54 74.

Lör 18 nov - sön 19 nov

Konferensen Biologisk mångfald i Skåne. Konferensen kommer i år att hållas i Tyringe. Mer information kommer på webbsidan <puggehatten.se> och i kommande nummer av Puggehatten.

Lör 2 dec – Århultsbäcken, Västersjön

Bäckravin i ädellövskog med grova träd och en del död ved. Samling vid Tåssjö kyrka.

Sjöbo, Ommatorp, 9 november

Text och foto: Jan Svensson

Här kommer ytterligare en artikel om Ommatorp. I vårt förra nummer rapporterade vår ordförande, Sigvard Svensson om Ommatorp och den exkursion som vi då hade. Nu är det Jan Svensson som besökt Ommatorp och ger sin vinkel på denna lite förbisedda svamplokal. I förra numret fanns även några bilder på fynd som tagits just på den lokalen. Så kika i PH nr 3 2016, för referens till några av arterna.

I början av september tipsade Puggehattens ordförande Sigvard Svensson om en ny lokal i Sjöbotrakten. Efter lite Facebook-kontakt insåg jag att lokalen verkade vara mycket intressant. Vi, fyra svampnördar: Jag, Susanne Hernqvist, Helena Lindgren och Claes Ingvert, bestämde oss för att besöka lokalen så snart som möjligt och den 11 september styrde vi kosan mot Sjöbo.

Området ligger i stort sett mellan Sjöbo golfbana och Åsumsån. Södra delen består mest av tallskog men närmare ån är det nästan ren ädellövskog med enstaka tallar. Buskvegetationen består delvis av fina hasselbestånd. Blåsippor och andra örter indikerar kalkhaltig mark. Nu låter det här som en lättframkomlig skog och det är det delvis men den mest intressanta delen, den närmast ån, består av en brant sluttning som sträcker sig längs med ån flera km. Det är här i branten vi skall ta oss fram. Här krävs det rejäla kängor för att få grepp, halkar man så lär det bära av ut i ån för ett ofrivilligt dopp. Vilt och en del människor som varit här har lyckats skapa några smala framkomliga stigar.

Det är strapatsrikt och lufttemperaturen håller sig runt 20° C och som väl är så är

det skuggigt under det lummiga lövtaket. Det blir ett spännande och svettigt företag och det dröjer inte så länge förrän den första ädelspindlingen dyker upp, kejsarspindling *Cortinarius elegantissimus*^{VU}. Det är en sydlig lövskogsart, som i Sverige bara förekommer på några ställen i trakten av Kristianstad i Skåne. På det ena stället, Degeberga, växer den dock ganska rikligt. År 2005 fanns fem kända aktuella lokaler i landet. Det verkliga antalet lokaler i landet bedöms inte överstiga 25.

Strax därefter hittar vi en av korallfingersvamparna, fläckfingersvamp *Ramaria sanguinea*^{VU}. Fläckfingersvamp är sällsynt i Sverige och endast känd från ett mindre antal lokaler i Skåne och Uppland samt på Gotland. Trevliga fynd så långt.

Nästa roliga svampfynd är violgubbe *Gomphus clavatus*^{VU}, bild i PH nr 3 2016 sid 17. I Sverige är den noterad från drygt

Fläckfingersvamp *Ramaria sanguinea*^{VU}

Svavelspindling *Cortinarius splendens*^{VU}.

150 aktuella lokaler år 2010 och det totala antalet lokaler bedöms vara högst 400. Violgubbens utbredning i Sverige är östlig med tyngdpunkt i Uppland. För övrigt är den känd från några få platser i Sydsverige och på västkusten, några spridda lokaler från norra Götaland till Västernorrlands län samt enstaka fynd i Jämtlands och Norrbottens län. Man vill gärna hitta unga exemplar eftersom de är vackrast. Nu får vi nöja oss med lite äldre och helt utvuxna fruktkroppar, men trots det är ingen besviken.

Ännu en ovanlig spindling korsar vår väg, svavelspindling *Cortinarius splendens*^{VU}. Det första fyndet i Sverige gjordes troligen i Degeberga i Skåne 1988 och för närvarande är arten känd från fyra lokaler i landet, alla i Skåne.

För övrigt så hittar vi en del matsvamp som Ostronmussling *Pleurotus ostreatus*, kantarell *Cantharellus cibarius*, trattkantarell *Cantharellus tubaeformis* och en del soppar. Efter en stunds konfererande om vägval fortsätter vi kämpande i branten. En sopp hittas som ser lite ovanlig ut. Jag tar några bilder och även kollekt på den. Senare bestämde Sven-Åke Hanson den till eldsopp *Suillellus luridus* om än lite otypisk.

Den kommande sträckan är artfattig och det är nästan så vi beslutar oss för att avbryta. Då får jag syn på något. Det är små vackra grynsoppar *Suillus granulatus* som egentligen inte är något ovanligt men de är så fina att jag måste fotografera dem.

Det är nu som jag får syn på de små vita pudriga svamparna med grönt sporlager under hatten. Jag har hittat den mycket ovanliga grönsporig skivling *Melanophyllum eyrei*^{VU}, en stoftskivling, bild PH nr 3 2016 sid. 26. Det är en mycket sällsynt svamp med 20 kända fynd i Sverige: från Skåne, Öland, Västergötland Närke, Uppland och Medelpad. De här rara svamparna är värda all möda, svett och snubblande.

Vi måste så klart kolla lite mer i närområdet. Vi hittar flera arter av puderskivlingar, en bestämdes till blek puderskivling *Cystolepiota seminuda*. Här finns flera arter av de små fjällskivlingarna bland andra syrlig fjällskivling *Lepiota cristata*, men några är ej bestämda i nuläget.

Susanne ropar och hon har hittat, fransk jordstjärna *Gaeastrum fimbriatum*, bild i PH n3 2016 förstasidan, och stort haröra *Otidea onotica*. När våra krafter sinat ger vi upp trots alla lyckade fynd, till fördel för en välförtjänt fika. Att vi kommer att återbesöka det här området är självklart, liksom att vi rekommenderar Ommatorp för en svamputflykt.

Janne på Facebook

Idag träffades jag och Mattias Träff vid Norrvikens Trädgårdar för att leta svamp. Men Norrvikens Trädgårdar var sig inte likt. Mycket skog var borttagen ner mot havet eftersom man antagligen tänkt bygga "lyxvillor" där. Trädgården var för övrigt ingen höjdare. Det enda vi stötte på i svampväg var några trista toffelskrälingar och tomma gula brödkorgssvampar.

Vi körde vidare mot en plats (Korup med Älemossen och Lya Ljunghed) där jag skall hålla i en Puggehattsexkursion den 13 maj. Även detta område blev en besvikelse: ömsom snustorrt ömsom dyblött på fälad-

en och mossen gav inte mycket den heller. Letade "hängeskålar" på porshängen men det blev inget av det. Vi hittade några vita hårskålar på porsblad/grenar och Mattias hittade antagligen samma på tunna björkvistar. De måste mikroskoperas för att vara säker på arten.

Höjdpunkten blev att jag hittade kantöra på *Salix* och Mattias hittade då sin första trollhand. Som sagt ingen höjdare; efter fyra timmar i strålände solsken och så blev bilderna dåliga till på köpet. Asch!

Här är trots allt två bilder från tillfället:

Trollhand,
Hypocreopsis riccioides

Vit hårskål, Lachnum virgineum

Janne på Facebook

Jag vet inte, men jag tror att det rör sig om *Lachnella alboviolascens* - grå narrskål, inga sporer men håren mm. får mig att tro detta men avsaknad av litteratur i ämnet och "bara" webben till hjälp så kan det gå hur som helst och framför allt när man är novis på detta.

En lite skål på död ved, troligen rör det sig om grå narrskål, Lachnella alboviolascens

Mikroskopbild på misstänkt grå narrskål Lachnella alboviolascens

Det här uppslaget var inte tänkt i första hand till vår tidning, Puggehatten, utan är hämtat från Facebook och sidan Svampklapp
Inläggen är gjorda av Jan Svensson, text och bild.

Årsmöte år 2016, Puggehatten

Text: Rebecka Thise, foto: Yui Chomphunut Haglund

Traditionen trogen var det kallt väder och snökaos på vägarna utanför Lund den dag då Puggehatten håller sitt årsmöte. Trots det hade 20 medlemmar trotsat kylan för att närvara. Sigvard Svensson, ordförande, hälsade alla hjärtligt välkomna och Bengt Jürs valdes till ordförande för mötet. Till sekreterare för mötet valdes Eva Björnström. Mötet inleddes med en tyst stund för de medlemmar som lämnat oss under det gångna året.

Mötet fortsatte med att välja vem som ska inneha de olika posterna i styrelsen. Till föreningens ordförande på 1 år valdes sittande Sigvard Svensson. Eva Björnström, Helena Björnström, Per Magnusson och Jan Svensson omvaldes på två år. Till nya ledamöter valdes Mats Karlsson på två år och Helena Lindgren på ett år. Styrelsen består nu av 11 personer, två mer än föregående år.

Till hedersmedlemmar utsågs Kerstin

Bergelin, Bernt Hägg och Sven-Åke Hansson för deras långvariga och värdefulla arbete för föreningen.

Sigvard gick igenom föreningens ekonomiska redovisning och verksamhetsberättelsen. Andra ärenden som diskuterades var hur Puggehatten ska tackla framtiden – nu är vi halvvägs mot Puggehatten 60 år! Årets inventeringshelg togs upp och den kommer troligtvis att hållas i Björkaådalen vid Sjöbo. Även Svampens dag-aktiviteter diskuterades. Då Puggehatten gärna vill vara samlingspunkt för svamprelaterade aktiviteter i Skåne försöker vi tillsammans med Studieförbundet få till en samlad info om Svampens dag-aktiviteter i Skåne.

Till lunch serverades smörgårdstårtor från Mormors bageri och dessa avnjöts med stor tillfredshet. Efteråt såg vi ett fint bildspel med vackra svampbilder till musik samt bilder från det gångna årets

svampexkursioner som Jan Svensson hade förberett. Vi fick även höra vidare om projektet Skånes svampar och Nils-Otto Nilssons spännande arbetsprocess.

Dagen avslutades med kaffe och tårta varpå det var dags att påbörja turen hemåt genom snödrivorna.

Fler av Yuis bilder finns på mittuppalaget.

Årsmötesfoton:
Yui Chomphunut Haglund

+30 år i år
1986 - 2017

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2016 Puggehatten

Skånes Mykologiska Förening

Styrelse och medlemmar

Styrelsen har under verksamhetsåret bestått av:

Eva Björnström (sekreterare),

Helena Björnström,

Yui Chomphunut Haglund (webbansvarig),

Bengt Jürs (vice ordförande),

Per Magnuson (redaktör),

Jan Svensson,

Sigvard Svensson (ordförande),

Tony Svensson (programansvarig),

Rebecka Thise (kassör).

Susanne Hernqvist har på styrelsens uppdrag ansvarat för vår Facebook-sida.

Styrelsen har under året haft 9 protokollförda sammanträden.

Totalt har 276 personer betalat medlemsavgiften för 2016, varav 52 som familjemedlemmar. Det är en ökning med 15 sedan 2015, knappt 6 %.

Föreningen har dessutom 3 hedersmedlemmar.

Föreningens revisor under året har varit Susanna Hansson, med Ulf Olsson som suppleant. Karin Hjelmér och Mats Karlsson har utgjort valberedning.

Verksamhet

Programkommittén har bestått av Tony Svensson (sammanställande), Nils-Otto Nilsson, Joachim Krumlinde, Jan Svensson, Yui Chomphunut Haglund och Rebecka Thise. Under året planerades och genomfördes 23 exkursioner samt två inneaktiviteter utöver årsmötet. De flesta exkursionerna finns kortfattat refererade i föreningens tidskrift Puggehatten. Många av den gångna säsongens exkursioner har varit väldigt välbesökta. Föreningen har strävat efter att bredda verksamheten med bland annat fler matsvampsinriktade arrangemang vilket gett gott resultat. Kontakterna med Svampevennerne på Bornholm fortsätter och den 1 oktober skulle de ha kommit hit. Besöket sköts upp till 2017 på grund av dålig svamptillgång.

En grupp medlemmar genomförde trots allt den planerade exkursionen till Myrestad i östskåne. 2016 genomfördes en inventeringshelg 7 – 9 oktober i nordostskåne med förläggning på Humlegården i Näsrum och med 12 deltagare. Fokus var på Kristianstad kommuns ansvarsarter. Säsongens ihållande torra gjorde utbytet magert men en del fina fynd gjordes, även av en av "målarterna". "Svampens dag", gemensam för Sverige, Norge och Danmark, anordnades 2016 som alltid den första söndagen i september, dvs söndagen den 4:e.

I Skåne samverkade Puggehatten – Skånes Mykologiska Förening med bl a Studieförbundet, Naturskyddsföreningarna i bland annat Helsingborg och Kullabygden, Länsstyrelsen, Falsterbo Birdshow, Sjöbo Kommun, Göingebygdens Biologiska Förening, naturum Kristianstad, naturum Söderåsen, naturum Stenshuvud och naturum Skrylle. Utställningar, rådgivning, exkursioner och guidningar med mera erbjöds på minst åtta olika platser i Skåne. Föreningen och dess medlemmar medverkade i en stor del av dessa.

Föreningen erbjuds fortlöpande att yttra sig över förslag till nya naturreservat, ändrade skötselplaner, åtgärdsprogram, bevarandeplaner och liknande. Av årets inkomna drygt 30 remisser har 10 besvarats utförligt. Flertalet av de vi inte mäktat besvara har rört bevarandeplaner för Natura 2000-områden. Vi har även lämnat synpunkter på förslaget till Skånska åtgärder för miljömålen 2016 – 2020.

Vi har deltagit aktivt i olika samrådsgrupper kring naturvård, där vi på olika sätt bidrar med kunskap om svamparnas betydelse för biologisk mångfald. Bland annat har representanter från styrelsen haft ett dialogmöte, den 12/10, med ledningen för Länsstyrelsens Naturskydds- resp. Naturvårdsenheter. Vi har även deltagit med en representant vid mötet med Samrådsgruppen för naturvård i Skåne län den 7 juni på Vrams Gunnarstorp. Länsstyrelsen har under året dragit igång arbetet med grön infrastruktur i Skåne och även där har vi deltagit. Puggehatten har dessutom representanter i skötselråden för Skoghejdans naturreservat och Söderåsens nationalpark, dock utan några möten 2016.

Projektet "Skånes svampar" rullar vidare och under året har vi haft två programkvällar med genomgång av Artportalen och inmatning av fynduppgifter. Projektet har hittills samlat in mer än 150 000 uppgifter digitalt från anteckningar, herbarier, publicerade uppgifter osv. Det mödosamma arbetet återstår att mata in fler fyndanteckningar, uppdatera namn, identifiera dubletter osv. Tack vare bidrag från Region Skånes Miljövårdsfond och från flera skånska kommuner har den del av arbetet som rör en checklista över förekommande arter i Skåne kunnat färdigställas. Arbetet fotsätter dock och målsättningen är att registrera alla de fynduppgifter vi får in, så att de blir tillgängliga i Artportalen. I styrgruppen för projektet har ingått Nils-Otto Nilsson (projektledare), Sven-Åke Hanson, Claes Ingvert, Tony Svensson och Sigvard Svensson. Minst en representant för föreningen har under 2014 – 2015 även deltagit vid flera möten, 17/9 och 13/11 år 2014, samt 19/3 och 21/10 år 2015, 25/4 och 7/6 år 2016 för ett nyuppstartat LONA-projekt kring ansvarsarter i Kristianstads kommun som kommer att löpa ett antal år framåt. Under året genomfördes flera exkursioner för att inventera ansvarsarter. Kristianstad kommun är huvudman för projektet och förutom Puggehatten –Skånes Mykologiska Förening ingår även Lunds Botaniska Förening, Entomologiska Sällskapet i Lund, Nordöstra Skånes Fågelklubb och Naturskyddsföreningen i Kristianstad i projektet.

Verksamhetsberättelsen fortsätter på sidan 21

Sedan sist

Dalby, Rökepipan lördagen 14 januari 2017

Text och foto: Joachim Krumlinde

Programmet hade annonserat ut Dalby Norreskog, ett lövskogsområde som tidigare undersökts av Puggehatten och som brukar bjuda på en del vedsvampar vintertid. Då jag undersökte området dagen innan fann jag dels att det var ganska svampfattigt och dels näst intill oframkomligt då vägen in i reservatet var helt isbelagd. Eftersom mötesplatsen var satt till Dalby kyrkas parkering gick det lätt att ändra utflyktsmål till reservatet Rökepipan intill vattentornet i Dalby som dels var mer tillgängligt och dels - som det skulle visa sig - mycket mer givande än det tänkta målet.

Vi blev sammanlagt 15 personer (8 kvinnor och 7 män) vilket vida översteg vad jag hade väntat mig för en vinterexkursion. Förutom gamla garvade puggehattar deltog också några unga entusiastiska biologistudenter och detta gav både en god och fin stämning i sällskapet och en grundlig genomsökning av området för vedlevande svampar.

Vi började på en stig kantad av blandade lövträd, bl a al, bok, hassel, sälgn m m. Vi fann en del matsvamp, bland annat ganska mycket vinterskivling *Flammulina velutipes* sl som också samlades av flera deltagare. Ostronmussling *Pleurotus ostreatus* fanns i beskedlig mängd och judasöra *Auricularia auricula-judae* samlades också.

På hassel växte läderskål *Encoelia furfuracea* i ganska stor mängd, en annan intressant art, prakttagging *Steccherinum robustius* förekom på lågor på minst två olika platser. Och som alltid på vintern i Skåne fanns det nästan överallt kantarell-

Vinterskivling *Flammulina velutipes* s l

mussling *Plicaturiopsis crispa*. Kantarellmussling anses fortfarande vara signalart, vilket knappast längre är motiverat för Skåne. På fläder fanns förutom judasöra också fläderskinn *Hyphodontia sambuci*. En hel del vanliga tickor kunde också skådas, som svedticka *Bjerkandera adusta* och klibbticka *Fomitopsis pinicola*.

Efter lunchpausen vid Tetrapaks fritidsgård fortsatte vi en bit in i nästa skog på väg mot Dalbybadet. Här upptäcktes först gul brödkorgssvamp *Crucibulum laeve* på ett stycke mycket nerbrutet trä. Längre in fanns rostöra *Hymenochaete rubiginosa*.

Läderskål *Encoelia furfuracea*, på hassel

Här ett av de flera fina stroma av trollhand *Hypocreopsis riccioides*, som hittades.

Prakttagging *Steccherinum robustius*

sa på ek och nere i ett kärr fann Susanne Hernqvist - förutom kantöra *Pseudochaete tabacina* - flera fina stroma av trollhand

Hypocreopsis riccioides vilket - läderskål och prakttagging till trots - ändå blev excursionens höjdpunkt.

Deltagarna som trotsat vintern för att spana svamp vid Rökepipan i Dalby.

Myrestad, lördagen 1 oktober 2016

Text: Sigvard Svensson, foto: Jan Svensson

I dag var det meningen att vi skulle fått besök av Bornholms Svampevenner, men besöket ställdes in på grund av en kombination av torka och andra oturliga omständigheter. Och det var kanske tur för det blev lite förvirring vad gällde samlingsplats och bästa vägen till målet, som inte är helt lätt att hitta!

Till sist lyckades de sju deltagarna i alla fall hitta varandra på rätt plats! Lokalen är en bokdominerad dal med bitvis kalkrika istidsavlagringar utmed ett av Julebodaåns tillföden och liksom förra helgens mål är den en känd lokal för violgubbe *Gomphus clavatus*, kejsarspindling *Cortinarius elegantissimus* och ett stort antal andra rödlistade och hotade arter. Vid bilarna kunde vi direkt konstatera buketter av vit tuvskivling *Clitocybe connata* och längs vägen fanns det en hel del rutig rottryffel *Scleroderma areolatum*.

Vi passerade bäcken och vek av i den nordvända brant där "gubbarna" ska finnas, men idag var de inte hemma. Det flödade inte över av svamp direkt, men det blev till slut en hel del arter och bland annat noterade vi grönriskans nära släkting *Lactarius fluens*, skiller- *Inonotus cuticularis* & sårticka *Physisporinus sanguinolentus*, bok- *Tricholoma ustale* och puckelmusseron *T. sciodes*, igelkotttrösvamp *Lycoperdon echinatum* och både elfbens- och mörknande vaxskivling *Hygrophorus eburneus* & *H. discoxanthus* och faktiskt hittade vi slitna exemplar av både kejsarspindling (se ovan) och blå lökspindling *Cortinarius caerulescens*. Här fanns även den vackra svartblå rödving *Entoloma nitidum*. Där branten blir lite flackare hittade vi en drygt meterlång jättefruktkropp av rotticka *Heterobasidion annosum* på

undersidan av en bokrot som var delvis blottlagd i slutningen.

I den fuktigare gränsen till ett alkärr snubblades det på några fruktkroppar av en hittills obestämd art av släktet vårtöron *Thelephora* och här fanns även siden-tråding *Inocybe geophylla*, kokosrisk *L. glyciosmus*, hasselrisk *L. pyrogalus*, blek *Naucoria escharioides* och mörk alskräling *N. scolecina*, brosknagelskivling *Gymnopus confluens* och till och med ett par förskrämda trattkantareller *Craterellus tubaeformis*. I en mindre lärkdunge fanns förstas lärksopp *Suillus grevillei* och invid några granar hittades granblodriska *L. deterrimus*.

Skillerticka, *Inonotus cuticularis*

Notiser

Champinjoners giftighet

Vanliga odlade champinjoner som vi köper på Coop eller ICA är goda, kalorislåga men inte så hälsosamma. Det är ingen nyhet, men den vanliga champinjonen är cancerogen. Livsmedelsverket varnar och har satt en gräns på max 100 g rå svamp i månaden för barn som för vuxna.

Den odlade vita trädgårdschampinjonen *Agaricus bisporus* innehåller giftet agaritin som tillhör gruppen fenylydrazin. Även den bruna varianten av trädgårdschampinjon innehåller giftet. Vid försök med möss har det visat sig att när ämnet bryts ner i kroppen kan det orsaka cancer. Giftet minskar vid tillagning och om de steks i olja minskar agaritinet med ca 65%. Även frysning med efterföljande tining minskar halten av giftet.

Det är svårt att förmedla forskningsresultat när det gäller champinjonens giftighet. Fortfarande serverar många lunch restauranger råa champinjoner.

Källa Aftonbladets nätbilaga 19/3/2017

Champinjoner – risker om du äter för mycket

Det finns risker med att äta stora mängder champinjoner regelbundet under lång tid. Champinjoner innehåller fenylydraziner som kan vara cancerogena. Som med många andra livsmedel bör man därför undvika extrem konsumtion. Att äta cirka ett hekto i månaden eller mindre är ingen fara. Men skulle du äta den mängden en gång i veckan under lång tid finns risk för effekter på hälsan. Forskare har sett samband mellan champinjoner och cancer i djurförsök.

Konserverad champinjon innehåller betydligt lägre halter än färsk svamp. Mängden fenylydrazin minskar ytterligare om man inte använder lagen i burken.

Text från Livsmedelsverkets hemsida 25/8/2016

Agaricus bisporus (*A. hortensis*, *A. brunnescens*) (Trädgårds-champinjon, Odlad former av trädgårds-champinjon (vit och brun) ("Portobello"))

Då djur- och in vitro-studier antyder att fenylydrazin-derivaten i den odlade trädgårdschampinjonen (*A. bisporus*), samt svampen som sådan, kan vara genotoxisk och carcinogen, kan inte en cancerrisk för människa uteslutas. Det rekommenderas därför att inte äta den odlade trädgårdschampinjonen i stora mängder. En påtagligt högre konsumtion än 2 kg/år (normalkonsumtion i Danmark, Island, Norge och Sverige) anses utgöra "stora mängder". Ändamålsenlig tillagning av den färska svampen reducerar halten av potentiellt carcinogena ämnen. Den stekta, i mikrovågsugn tillagade, kokta (speciellt om kokvattnet kasseras) och konserverade svampen innehåller påtagligt mindre halter av potentiellt carcinogena fenylydrazinerna. Även vanlig infrysning följt av tining (men

inte frystorkning) reducerar halten av fenylylhydrazin-derivat i svampen. Det rekommenderas därför att den odlade trädgårdschampinjonen tillagas innan konsumtion.

Text från Nordiska ministerrådets rapport: Handelssvampar, 2012

Rättelse

På sidan 22, i PH nr 3 2016, poserar en ung man med en stor svamp. Det är inte en fjällskivling utan troligen en *Termitomyces titanicus*, en svamp som ger en av världens största ätbara fruktkroppar.

Frimärket visar en art som är lik *Chlorophyllum molybdites* en giftig Nordamerikansk art. Dock förekommer den i tempererade och subtropiska områden över världen. Det kan vara en felbestämning eller att två olika arter har fått samma namn. Är det någon i läsekretsen som kan hjälpa till att reda ut begreppen? Hör gärna av er till redaktionen.

Kommentar

Joachim Krumlinde har bidragit med följande kommentar när det gäller arter och namngivning och rättelsen ovan:

Det finns ju fler exempel på arter som finns över stora delar av världen och som eventuellt inte är desamma utan bör delas upp. Det visar sig också genom att uppfattningen om ätlighet vs giftighet kan variera mellan olika områden. Ett annat exempel är pärlhönshampinjon som är känd under flera olika vetenskapliga namn. I Europa heter den numera *Agaricus moelleri* och anses giftig, medan den ursprungliga beskrivningen av *A placomyces* avsåg en amerikansk art som inte anses giftig i USA. Om jag minns rätt. Så det kan ju vara så också för *Chlorophyllum molybdites*. Liksom att numera rodmande fjällskivling hos oss nu är delad i tre arter varav *Chlorophyllum brunneum* är giftig enligt Funga Nordica men samma (?) art anses ätlig i USA.

Våra samarbetspartners 2016

Härmed vill vi tacka all våra samarbetspartners vi har haft under det gångna året, 2016. Föreningen har under året bland annat erhållit verksamhetsbidrag och bidrag för arbetet med projektet Skånes svampar.

HELSINGBORG

Gissa svampen

Foto: Jan Svensson

Även i detta nummer har vi fem svamparter som ska artbestämmas. Svaret finns i tidningen!

Verksamhetsberättelse, fortsättning från sidan 13

Föreningens nya webbplats lanserades i samband med årsmötet 20 februari. Den nya lösningen medför en enklare administration och inkomna synpunkter har under året lett till kontinuerliga förbättringar. Ett stort tack till Anders Dahlqvist som gjort strukturen och överfört informationen från de gamla sidorna. Föreningens Facebook-sida ([facebook.com/svampmedpuggehatten](https://www.facebook.com/svampmedpuggehatten)) blir allt mer populär och har nu ca 500 följare. Vi planerar att fortlöpande utveckla både webbplatsen och föreningens närvaro på sociala medier.

Ekonomi

Föreningens ekonomi framgår av den bifogade redogörelsen. Medlemsavgiften har för år 2015 varit 125 kr. Familjemedlemskap har kostat 10 kr. Föreningen har efter ansökan fått ett generöst bidrag på 30 000 kr till verksamheten från Region Skåne. Verksamhetsbidrag på 3000 – 5000 kr har också erhållits från Bromövlunge kommuner. Dessa pengar har öronmärkts för "Skånes Svampar". Årets underskott på knappt 18 000 kr beror på fortsatt satsning på Projekt Skånes Svampar. Underskottet är i verkligheten drygt 26 000 beroende på att ett stort antal medlemmar betalat in medlemsavgiften för 2017 redan i år.

Medlemsbladet Puggehatten

Tidskriften omfattade under året 80 sidor uppdelade på fyra nummer, varav ett nummer, 4/15, var föreningsmatrikel. Upplagan har varit 350 exemplar varav 69 skickats som friexemplar till alla kommunbibliotek i Skåne, till institutioner i Norden eller som utbytestidskrift mot tidskrifter från andra föreningar.

Per Magnuson (redaktör), Tony Svensson, Helena Björnström, Dikte Helmersson, Ulf Olsson och Ulf Ryde har ingått i redaktionen under år 2016.

Styrelsen, Lund den 11 februari 2017

Sigvard Svensson (ordförande)

Rebecka Thise (kassör)

Eva Björnström (sekreterare)

Helena Björnström

Yui Chomphunut Haglund

Bengt Jürs

Per Magnuson

Jan Svensson

Tony Svensson

Styrelsen, Lund den 11 februari 2017

1. Årsmötet

2. Förvaltningsberättelse

3. Räkenskapsberättelse

4. Förslag till årsrapport

5. Övrigt

INNEHÅLL

- 1 Program
- 3 Ordförande har ordet
- 4 Ommatorp
- 6 Janne på Facebook
- 8 Årsmötet
- 10 Bild från Årsmötet
- 12 Verksamhetsberättelse för 2016
- 13 Sedan sist
 - Dalby, Rökepipan*
 - Myrestad*
- 18 Blandade notiser
- 20 Gissa svampen

